

Інноваційна складова структурної трансформації національної економіки

Розглядається існування об'єктивної необхідності проведення структурної трансформації національної економіки України на інноваційній основі. Висвітлюються результати аналізу сучасного стану її промисловості, який визначається значним відставанням розвитку науково-технічної сфери, конкурентоспроможності від розвинених країн світу. Структурна трансформація, проведена на інноваційній основі у відповідності до наявних конкурентних переваг країни, буде сприяти зміні структури, обсягів експорту промисловості і відповідно підвищенню конкурентоспроможності національної економіки на внутрішньому і світовому ринках.

Ключові слова: інновація, конкурентоспроможність, кластер, національна економіка, структурна трансформація, інноваційна інфраструктура.

В умовах посилення глобальної конкурентної боротьби місце національної економіки на світовому ринку залежить від її конкурентоспроможності, яка все більше визначається якістю товару, його новизною, наукомісткістю та інтелектомісткістю, характеризується формулою «трьох і» – інновації, інвестиції, інформаційні технології. Вони стають головними факторами розвитку виробництва, світової, національної, регіональної економік, основою їх інформаційно-інноваційного забезпечення.

Питанням інноваційного розвитку присвятили свої праці дослідники: А. Клайнкнехт, К. Фрімер, Е. Нойвірт, В. Є. Новицький, Л. М. Горбач, С. В. Корсунський, П. П. Пастушенко, М. А. Хвесик, О. І. Амоша, В. М. Геєць, М. Б. Борсенко, О. І. Волков, А. Гальчинський, Ю. В. Копійченко та ін.

Вшановуючи пам'ять д.е.н., проф., член-кор. НАН України В. Є. Новицького, необхідно відзначити його значний внесок у дослідження питань ролі інновацій у розвитку національної економіки України, підвищенні її конкурентоспроможності на основі визначення основних напрямів формування інноваційної політики та механізмів її реалізації.

Сучасний економічний розвиток визначається в основному не наявністю природних ресурсів, обсягами традиційних виробництва вугілля та сталі, а забезпечується впровадженням інноваційних ідей та технологій, розвитком інформаційної, телекомунікаційної, аерокосмічної, біотехнологічної галузей.

Він характеризується формуванням інноваційної економіки, під якою «розуміємо економіку, орієнтовану на розробку, випуск і продаж продукції, що втілює останні передові досягнення науки і техніки». Міністерство фінансів України під інноваційною економікою розуміє «економіку, орієнтовану на розробку, випуск і продаж продукції, що втілює останні передові досягнення науки і техніки» [2, с. 24-34].

На думку В. Є. Новицького, «інформаційна економіка є могильщиком старих схем і технологічних підходів на основі інновацій. «Інноватизація» як активна науково технологічна домінанта сучасного розвитку та конкурентної ді-

яльності виникає об'єктивно як реакція на зміну характеру співвідношення науки та виробництва, а також як прояв їх нового функціонального співвідношення» [1, с. 3, 6].

Але слід враховувати те, що інновації є суспільним явищем, процесом інтеграції та креативної деструкції. Вони інтеракційні та мультидисциплінарні і лише в окремих випадках залежать винятково від технологічного ноу-хау.

Унаслідок реалізації цілої серії прикладних (технологічних) і фундаментальних відкриттів у галузі електроніки, інформаційних технологій, мікро- і наноелектроніки, біотехнологій, радіофізики, оптоелектроніки та лазерної техніки, матеріалознавства (розроблення «нових матеріалів» – металевих, керамічних виробів, технологічних деталей і компонентів та ін.), хімії й каталізу, створення сучасних технологічних систем авіації та космонавтики було здійснено вражаючий прорив у сфері виробництва наукомістких продуктів, в основі яких лежать інформаційномісткі технології, що стимулює економічний розвиток протягом останніх років [3, с. 25]. Впровадження інновацій забезпечує зниження енергомісткості, працемісткості, ресурсоемності продукції, підвищення її наукомісткості, інноваційності і на цій основі виробництво продукції високої якості.

Сучасна національна економіка України належить до економік країн індустріального розвитку з відповідною науково-технічною базою.

Так, для промисловості України характерним є:

- сировинний характер її виробництва, про що свідчать випереджальні темпи зростання обсягів доданої вартості у добувній промисловості порівняно з переробною;
- диспропорційна структура промислового виробництва, яка визначається в основному експортною його орієнтацією і недостатнім врахуванням потенціалу внутрішнього ринку, значною зношеністю основних фондів, що свідчить про використання у промисловості переважно застарілих, ресурсоемних засобів виробництва;
- переважання капіталовкладень у сировинні галузі з низькою доданою вартістю у порівнянні з інвестиціями у переробні галузі з високою доданою вартістю;
- відсутність у 90% продукції, яка виробляється в Україні, відповідного науково-технічного забезпечення, що робить її недостатньо конкурентоспроможною.

За рейтингом глобальної конкурентоспроможності (GCI rank), згідно з доповіддю Всесвітнього економічного форуму (The Global Competitiveness Report 2009-2010), у 2010 р. Україна серед 139 країн світу посіла 89 місце, значно поступаючись середньосвітовому індексу.

Як зазначає В. Є. Новицький, «ситуація в Україні гідна подиву: новітня історія не знає настільки вираженого прикладу технологічної деградації – від стратегії випередження за багатьма ключовими напрямками науково-технічного прогресу (щоправда, із застереженнями щодо заниженого галузево-технологічного рівня) до майже фронтального відставання від країн технологічних лідерів» [4, с. 7].

Прикладом може бути металургійне виробництво, продукція якого переважає в структурі експорту України. Паливно-енергетичні ресурси у структурі витрат на виробництво металопрокату дорівнюють 50%, у промислово розвинених країнах – 20%; затрати коксу, електроенергії, природного газу на 1 т сталі – 840 кг умовного палива. В країнах – членах ЄС цей показник у 1,9 разу менше (450 кг у.п. на тонну). Чорна металургія споживає 39% палива, 33% електроенергії від загального їх використання у промисловості.

Вартість українського металопрокату на 20–25% вища від російського і китайського виробництва. Чорна металургія має обмежений збут продукції на внутрішньому ринку – 10-15% її виробництва. У той же час вона могла би забезпечити розвиток таких галузей машинобудування, як автомобілебудування, тракторне і сільськогосподарське машинобудування, авіа- та суднобудування. Це повинні бути високотехнологічні, наукомісткі виробництва, конкурентоспроможні як на внутрішньому, так і світовому ринках.

В Україні у чорній металургії на застаріле мартенівське виробництво припадає 43,8% випуску її продукції, у світі – 1,5%. У більшості країн світу у 70-90 роках ХХ ст. була здійснена глибока реструктуризація металургійної промисловості на основі технічної її модернізації, ліквідації застарілих виробництв, що забезпечило перехід металургії на технології киснево-конверторного, безперервного розливу сталі, виробництво електросталі, створення мінізаводів. Це забезпечило скорочення витрат умовного палива на 1 кг сталі з 600 кг до 150 кг у.п.

У металургійному, хімічному та нафтохімічному виробництвах України спостерігаються найбільші екологічні витрати, що значно перевищує їх рівень у країнах – членах ЄС. Наприклад, у ФРН при виробництві 48,9 тис. т продукції чорної металургії прямі викиди дорівнюють 23,7 млн. т, в Україні при виробництві 35,2 тис. т прямі викиди значно більші – 64,1 млн. т [5, с. 9-10].

В ЄС державна допомога металургійним компаніям надається на екологічні програми, проведення наукових досліджень. В Україні у чорній металургії державна підтримка відбувається здебільшого на основі непрямого її субсидування (індивідуальні податкові пільги, кредити під гарантії держави енергетичні субсидії тощо).

Велика чутливість національної економіки України до співвідношення попиту і пропозиції на світових ринках, залежність від змін кон'юнктури цін на її основну експортну продукцію визначається сировинною спрямованістю її експорту, слабкою його диверсифікацією, орієнтацією на низькотехнологічну продукцію перших технологічних укладів – чорну металургію, хімічну промисловість та виробництво з металу.

Як стверджує В. Є Новицький, «банановий» експорт, варіантом якого є українська металургійна спеціалізація, неефективна з точки зору енерговитрат і катастрофічна в плані екологічних наслідків» [4, с. 4].

За останні роки спостерігається хронічне зниження покриття імпорту експортом за рахунок збільшення імпорту високотехнологічної продукції кінцевого споживання, енергоносіїв, а також чорних металів та виробів з них. В Україні бракує також коксу, який імпортується з Польщі та США.

Найбільшу частку в імпорті України займають енергетичні матеріали, котли, машини, наземні транспортні засоби, електричні машини, полімерні матеріали, чорні метали, папір, картон, руди, шлаки.

В економічній політиці України не враховується, що «впровадження всіх наукових відкриттів, технічних і технологічних новацій не тільки у виробничі процеси, а й практично в усі сфери соціально-економічного життя, дозволили б уже на початку ХХІ ст. не лише кардинально підвищити ефективність економіки, але й забезпечити нову якість прогресу, перехід до нового типу цивілізації, що раніше трактувався як постіндустріальний, а тепер – як інформаційний» [3, с. 26].

В Україні значна частина прибутків від експортоорієнтованих галузей не використовується на їх модернізацію, а основні фонди не оновлюються. Рівень їх зносу в середньому по промисловості дорівнює 63,1% (50-85%), що за світовими стандартами є критичним. Це свідчить про використання переважно застарілих, ресурсоемних засобів виробництва, які визначають значні затрати праці на одиницю продукції, які утричі вищі, ніж у розвинених країнах.

Як зауважує В. Є. Новицький, зростання економіки України забезпечується нарощуванням обсягів виробництва, яке є несучасним, технологічно другорядним. У розвинених країнах світу понад 90% інвестицій вкладається у 5-й та 6-й технологічні уклади, тоді як в Україні у ці сектори спрямовується мінімальний відсоток, а понад 75% інвестицій «всмоктує» виробництво 3-го технологічного укладу. До нього належать галузі, які виникали ще на початку ХХ ст. і були найпоширенішими у роки Другої світової війни [6, с. 9]. Впровадження інновацій забезпечить зниження енергомісткості, працемісткості, ресурсоемності продукції, підвищення її наукомісткості, інноваційності і на цій основі – виробництво продукції високої якості.

Основним суб'єктом інноваційної діяльності є підприємці. Для сучасного розвитку інноваційної діяльності в Україні характерна мала кількість підприємств, що займаються інноваційною діяльністю. У 2000 р. таких підприємств було 4,8% їх загальної кількості, у 2005 р. – 8,2%, у 2010 р. – 11,5%. В країнах – членах ЄС показник кількості підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, коливається в межах 65–75%.

Кожного року в Україні з підприємств, що займалися інноваційною діяльністю (в основному це підприємства старих сировинних галузей – хімічної, нафтохімічної, металургії, обробки металів), тільки 3-4% впроваджували нові технології, з яких 30% належить до маловідходних та ресурсозберігаючих [8].

Частка загального обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП України у 2003 р. дорівнювала 1,24%. У подальші роки цей показник коливався від 1,19% у 2004 р. до 0,90% у 2010 р.

Менш 1% зареєстрованих в Україні об'єктів інтелектуальної власності реалізуються на практиці (у Фінляндії – 30%). В Україні дохід від продажу ліцензій у перерахунку на 1 особу становить близько 1 дол. на рік (у Росії – 10, у США – понад 150 дол.) [9, с. 34].

Важливе значення для інноваційного забезпечення національної економіки має розвиток інноваційної інфраструктури. Індустріальна економіка орієнтується на ефект масштабу виробництва, а економіка інформаційна – на мережевий ефект [3, с. 25].

Стратегія економічного розвитку держави, її регіонів, яка формується на основі високого рівня інноваційності, повинна базуватися на створенні «клас-терних структур», територіально-інноваційних зон із розвинутою інноваційною інфраструктурою (технопарками, технозонами, техноінкубаторами). Вони стають базовими елементами формування високотехнологічних структур, орієнтованих на залучення прямих іноземних інвестицій, своєрідними «технологічними коридорами», через які українська економіка приєднується до глобальної економіки.

В Україні інноваційна інфраструктура представлена бізнес-центрами (4400), бізнес-інкубаторами (70), технопарками, центрами інвестицій та інновацій (3168),

фондами підтримки підприємництва (3157) тощо, але їх кількість, рівень розвитку недостатній.

Мережева (кластерна) структура економіки являє собою систему взаємообумовлених її складових – фундаментальних і прикладних досліджень, науково-дослідних, дослідно-конструкторських, виробничих, комерційних, фінансових, логістичних складових тощо. Кластерний підхід дозволяє розкрити змістовну та організаційну характеристику розвитку п'ятого-сьомого економічних укладів в Україні.

На початку XXI ст. у розвинених країнах більшість малого і середнього бізнесу працює на кластерних засадах. Так, у США в кластерах охоплено понад 50% робочої сили і виробляється 60% промислової продукції

В Україні кластери формуються в Івано-Франківській, Волинській, Рівненській, Полтавській, Сумській, Харківській областях, м. Севастополі.

Створення кластерів в Україні не забезпечується відповідними кластерними стратегіями. Такі стратегії розробляються у країнах – членах ЄС на національному (Франція, Литва, Латвія, Польща), регіональному (Люксембург, Словенія), на національному та регіональному (Бельгія, Іспанія, Австрія, Німеччина, Угорщина) рівнях [11, с. 75-76].

У Програмі економічних реформ України на 2010-2014 рр. передбачається довгострокове економічне зростання національної економіки України на основі модернізації.

Змінити наявну структуру національної економіки України відповідно до вимог світового ринку на основі модернізації неможливо. Це пов'язано з тим, що модернізація промислових підприємств розглядається в економічній науці як діяльність, яка спрямована переважно на розширення й удосконалення наявного виробництва, підвищення його конкурентоспроможності на основі економії ресурсів та поліпшення (зміни) методів управління [13, с. 78-82].

В Україні постала гостра необхідність проведення структурної трансформації як на національному, так і на регіональному рівнях на основі інноваційного розвитку [16, с. 25].

Структурна трансформація, яка є необхідною передумовою значного збільшення обсягів продукції з високим рівнем доданої вартості на основі впровадження інноваційних технологій, буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, її національної безпеки, інвестиційної привабливості, диверсифікації промислового виробництва з урахуванням наявних факторів виробництва, попиту і кон'юнктури світового ринку, освоєння нових ринків збуту.

В Україні існують конкурентні переваги розвитку ракетно-космічного виробництва, літакобудування, суднобудування, окремих напрямів машинобудування, виробництва приладів енергетичного устаткування, кольорової металургії, хімічної промисловості, впровадження сучасних біотехнологій, нових технологій в електрозварюванні, у сферах телекомунікацій, радіоелектроніки, фізики низьких температур, ядерної фізики [14, с. 25].

Інноваційно-орієнтована економіка потребує розробки інноваційних стратегій як на національному, так і на регіональному рівнях, нових методів їх реалізації на основі відповідної інноваційної політики.

Інноваційна політика, з одного боку, передбачає розвиток наявних перспективних та створення нових наукомістких галузей на основі ефективного використання наукового, освітнього, інтелектуального, технологічного потенціалів. З іншого боку, вона повинна бути направлена на санацію або згортання виробництв депресивних галузей [15, с. 464-469].

Залежно від державної інноваційної політики країни світу поділяють на три групи.

Перша група – це країни, орієнтовані на забезпечення лідерства на всіх напрямках наукових знань, на розвиток партнерства держави, промисловості та академічних кіл з метою розширення капіталовкладень у фундаментальні та інженерно-технічні науки; реалізацію великих цільових проектів, що охоплюють усі стадії інноваційного циклу. До цієї групи належать США, Великобританія, Франція.

Друга група – це країни, в яких створюється сприятливе інноваційне середовище та забезпечується оптимізація всієї економічної системи. Таку політику провадять Німеччина, Швеція і Швейцарія.

До третьої групи належать країни, які стимулюють нововведення шляхом розвитку інноваційної структури, опанування досягненнями світового науково-технічного прогресу, а також забезпечують координацію дій різних секторів у галузі науки і технологій. До таких країн належать Японія і Південна Корея.

Стратегією економічного та соціального розвитку України на 2004–2015 рр. затверджено інноваційну модель розвитку, яка передбачає три його етапи:

- перший етап (2004–2005 рр.) – формування економічних, інфраструктурних та інституційних передумов переходу до інноваційної моделі розвитку;
- другий етап (2006–2009 рр.) – розвиток виробництв на основі новітніх технологій, вихід на внутрішні і зовнішні ринки з конкурентоспроможною продукцією;
- третій етап (2010–2015 рр.) – створення науково-технічних та інституційних передумов переозброєння виробництва на інноваційній основі.

Реалізація такої стратегії залишить структуру національної економіки деформованою, з домінуванням виробництва продукції з низьким рівнем доданої вартості. Це пов'язано з тим, що стратегія передбачає на основі новітніх технологій розвиток наявних виробництв, які на світовому ринку беруть участь у цінній конкуренції і дуже чутливі до його кон'юнктури. Відповідно до цієї стратегії низький рівень конкурентоспроможності національної економіки України зберігатиметься до 2015 р.

В Україні розроблена також стратегія інноваційного розвитку на 2010–2020 рр., яка свідчать про консервацію в Україні інноваційних стратегій перенесення та запозичення (часто старих технологій). Необхідно переходити до стратегії нарощування, яка полягає у використанні власного науково-інноваційного потенціалу, який в Україні є. Так, за Індексом Економіки Знань (2010 р.) Україна займає у світі високі позиції, випереджаючи такі країни, як Російська Федерація, Китай.

Реалізація інноваційної стратегії нарощування в Україні сприятиме змінам у функціонуванні її промисловості на основі наявних і створенні нових конкурентних переваг на стратегічних напрямках розвитку як національної, так і регіональної економіки; розширення науково-технічної, інноваційної діяльності,

впровадження якісно нової системи менеджменту з використанням не тільки за-
позичених, але і власних науково-технічних досягнень.

Важливою проблемою в Україні залишається недостатній рівень фінансово-
го забезпечення інноваційного розвитку. Внутрішніх інвестицій не вистачає, а
несприятливий інвестиційний клімат гальмує надходження прямих іноземних
інвестицій, які б сприяли інноваційний розвитку. У зв'язку з цим серед джерел
фінансування інноваційної діяльності в Україні переважають власні кошти під-
приємств.

У 2010 р. частка фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів
держбюджету дорівнювала 1,1%, а в деякі роки значно менше (2006 р. – 0,98%;
2007 р. – 0,93%; 2008 р. – 0,90%). У той час у середньому по країнах – членах
ЄС цей показник дорівнює біля 2%, а у Швеції, Фінляндії значно більше, а част-
ка державного фінансування технополісів та технопарків у країнах – членах ЄС
коливається від 70% (Нідерланди) до 100% (Бельгія). В цих країнах створено 70
центрів впровадження інноваційних технологій.

У високорозвинених країнах світу держава стимулює такі види інновацій-
ної діяльності, як проведення досліджень та розробок; придбання для них об-
ладнання; трансфер технологій – придбання патентних та безпатентних ліцен-
зій, прав на об'єкти інтелектуальної власності, результатів досліджень та розро-
бок, послуг технологічного характеру; виробниче проектування; навчання пра-
цівників; співробітництво підприємств із дослідними організаціями (університе-
тами); придбання програмного забезпечення; створення нових інноваційних під-
приємств [17, с. 75-76].

Світова практика розвитку науково-технічного процесу передбачає створення
інновацій в системі – дослідницькі-прикладні-фундаментальні роботи. В Україні
розробка інновацій проводиться за іншою схемою – фундаментальні-прикладні-
дослідницькі роботи.

Оптимізація структури національної інноваційної системи можлива на осно-
ві інтеграції бізнесу і науки, розвитку державно-приватницького партнерства у
сфері науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), системи
інформаційного, фінансового забезпечення, розвитку малого інноваційного під-
приємництва.

Для підтримки інноваційних процесів в Україні, враховуючи досвід країн -
членів ЄС, можна запропонувати прямі і непрямі методи стимулювання іннова-
цій. До методів прямого стимулювання можна віднести [1, с. 213-214]:

- надання кредитів на пільгових умовах підприємствам і організаціям, що ве-
дуть наукові розробки; державних замовлень, переважно у формі контрактів
на проведення НДДКР;
- безоплатна передача або надання на пільгових умовах державного майна та
земельних ділянок для організації інноваційних підприємств; створення на-
укової інфраструктури в регіонах; розробку програм у межах урядових ві-
домств, спрямованих на підвищення інноваційної активності бізнесу; створен-
ня науково-технічних зон із спеціальним режимом інноваційно-інвестиційної
діяльності.

Таким чином, для проведення структурної трансформації на інноваційній
основі необхідно:

- чітко визначити пріоритети інноваційного розвитку національної економіки,
враховуючи потенційні конкурентні переваги її сфер;

- розробити і впроваджувати організаційно-економічний, фінансовий механізми їх реалізації, які передбачають державне стимулювання інноваційної діяльності;
- ефективніше використовувати наявний науковий потенціал, зменшивши розрив міждисциплінарних зв'язків циклу «фундаментальні дослідження – розробки – комерціалізація знань у виробництві»;
- забезпечити розвиток інноваційної інфраструктури, створення регіональних центрів впровадження технологій, які б займалися наданням допомоги у придбанні технологій (як в Україні, так і за її межами), патентуванні; захисті прав інтелектуальної власності; проведенні технологічного аудиту; наданні брокерських послугах; національної бази даних для моніторингу розвитку науково-інноваційного процесу в кожному регіоні України.

Враховуючи досвід ЄС, така база даних повинна включала 19 індикаторів, поділених на чотири групи: людські ресурси для впровадження інновацій (чотири індикатори), створення нових знань (чотири індикатори), передача та застосування знань (чотири індикатори), фінансування інновацій (сім індикаторів).

Список використаних джерел

1. Новицкий В. Е. Практические задачи формирования современной институциональной системы / В. Е. Новицкий // Вісник МНТУ. – 2011. – № 2(5). – С. 3–6. – Серія: Економіка.
2. Сидорук В. Інноваційний шлях розвитку України очима практика / В. Сидорук // Інтелектуальна власність. – 2007. – №9. – С. 24–34.
3. Новицький В. Є. Інформація в системі соціально – економічного розвитку і глобальної конкуренції / В. С. Новицький, В. М. Миленський // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2011. – №1. – С. 25.
4. Новицький В. Є. Інноваційність як феномен соціально-економічного життя та глобальної конкуренції / В. Є. Новицький // Економічний вісник НТУУ «КПІ». Серія економічна теорія. – 2011. – №8. – С. 7. – Серія: економічна теорія.
5. Ходико Д. І. Міжнародна торгівля правами на викиди парникових газів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.02 / Д. І. Ходико. – Львів, 2012. – 27 с.
6. Новицький В. Є. Проблеми інституційно-інноваційного регулювання в контексті завдань національного розвитку на сучасному етапі глобалізації / В. Є. Новицький // Вісник МНТУ. – 2011. – №1. – С. 9 – Серія: Економіка.
7. Ещенко П. С. Преодоление рыночного романтизма и фундаментализма-экономический императив современности / П. С. Ещенко, А. Г. Арсеенко // Економіка і прогнозування. – 2010. – №2. – С.7-26.
8. Інноваційна діяльність промислових підприємств. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operati_v2010/ni/iapp/iapp_u/iapp2010htm.
9. Губенко П. Чому гальмуються інноваційні процеси в Україні? / П. Губенко, В. Гусев // Економіка України. – 2009. – № 6. – С. 34
10. Жихор О. Б. Інноваційна політика розвитку регіонів: Теорія і практика формування, механізми реалізації : монографія / О. Б. Жихор. – Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України. – 2009. – 544 с.

11. Бондар О. В. Реактивні інновації як засіб диверсифікації діяльності вітчизняних підприємств в умовах трансформації ринкової економіки та євроінтеграції України / О. В. Бондар // Економіка розвитку. – 2004. – №1. – С. 78-82.
12. Боровецький Р. Реструктуризація як фактор успіху підприємств в добу глобалізації / Р. Боровецький. – Тернопіль : ТІСІТ. – 2007. – 70 с.
13. Скворцов І. Б. Диверсифікація діяльності підприємств як засіб антикризового управління / І. Б. Скворцов, О. О. Цогла // Зб. наук.-техн. праць НЛТУ України. – 2010. – № 20. – С. 261-271
14. Гриценко Л. Методологічні основи модернізації України / Л. Гриценко // Економіка України. – 2011. – №1, 2.
15. Новицький В. Є. Соціальні критерії формування міжнародних конкурентних стратегій в контексті проблем ресурсокористування / В. Є. Новицький // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций : сб. научн. трудов ДонНУ. – Ч. 2. – Донецк : ДонНУ. – 2008. – С. 464-469.
16. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К. : КНЕУ. – 2003. – 124 с.
17. Кривоус В. Міжнародні аспекти державної інноваційної політики / В. Кривоус // Наука молода. – 2005. – №4. – С. 75-76.

Писаренко С. М. Інноваційна складова структурної трансформації національної економіки.

Рассматривается существование объективной необходимости проведения структурной трансформации национальной экономики Украины на инновационной основе. Описываются результаты анализа современного состояния ее промышленности, которое характеризуется значительным отставанием развития научно-технической сферы, конкурентности от развитых стран мира. Структурная трансформация, проведенная на инновационной основе в соответствии с существующими конкурентными преимуществами страны, будет способствовать изменениям структуры, объемов экспорта промышленности, повышению уровня конкурентоспособности национальной экономики на внутреннем и мировом рынках.

Ключевые слова: инновация, конкурентоспособность, кластер, национальная экономика, структурная трансформация, инновационная инфраструктура.

Pysarenko S. M. Innovative Component of Structural Transformation of National Economy.

The existence of objective need for structural transformation of Ukraine's national economy on innovation basis is stressed. The results of analysis of current state of Ukrainian industry, which is characterized by considerable lag in development of scientific-technological field and competitiveness comparing with the developed countries, are presented. Structural transformation performed on innovative basis in accordance with existing competitive advantage of the country will facilitate the restructuring, change in export volumes of industries and consequently rise the competitiveness of national economy on domestic and world markets.

Key words: innovation, competitiveness, cluster, national economy, structural transformation, innovation infrastructure.

Надійшло 20.11.2012 р.